

REDACTOR

DR. ALEXANDRU RUSU

REDACȚIA ȘI ADMINIS
BLAJ—JUDETUL ALBA DMANUSCRISELE NU SE
INAPOIAZĂ.

Unirea

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 90 Lei

Pe 6 luni . . . 45 Lei

Pe 3 luni . . . 24 Lei

Numărul 2 Lei

Pentru inserate se plătește 4 lei de șir garmond
La publicările ulterioare se socotește taxa jumătate

Foaie bisericească-politică. — Apare în fiecare Sâmbătă.

După cinci ani.

— Aniversara zilei de 1 Decembrie 1918 —

Unificarea „cu furca” a dat faliment. Mai curând ori mai târziu, lucrul acesta se va evidenția pe toate terenele. Deocamdată ajunge această singură dovadă: Ziua de 1 Decembrie 1918, ziua memorabilă a unirii Ardealului cu patria mamă, sărbătoarea atât de specific ardelenască, pe care guvernele „unificărilor” nesocotite au crezut că pot s'o sechestreze fără de urmă, se prăznuiește azi pe întreg cuprinsul Ardealului cu solemnitatea cuvenită unei zile cu adevărat epocale.

Prăznuim deci și noi această sfântă zi, și o prăznuim cu acea însuflețire atât de proprie Blajului nostru, care și în zilele revoluției din 1918 a știut să facă din acest vechiu cuib de simțire românească un foarte important centru de îndrumare a vieții noastre publice din timpul acela. Încălzit de aceleași sentimente ale iubirii de neam, Blajul de azi participă la sărbătoarea obștească cu același interes și devotament, cu care în toamna anului 1918 a știut să se pună, cu toți oamenii săi, până sus la cel mai de frunte, în serviciul mișcării care a dus la adunarea marelă a celor peste 100 de mii dela Alba-Iulia. Ordinul dat în acest sens dela metropolie, ca ziua de 1 Decembrie c. să fie prăznuită în toate satele noastre cu „Doxologia cea mare”, este o vie și grăitoare dovadă despre aceasta.

Dar fiindcă praznicul de azi nu înseamnă numai reamintirea celor petrecute atunci la Alba-Iulia și în tot cuprinsul Ardealului, ci mai curând o nouă solidarizare cu principiile mari cari au prezidat la hotărârile memorabile ale acelei adunări naționale, folosim prilejul pentru a ne declara acuma de nou aderenți hotărâți ai acelor principii umanitare, pentru înfăptuirea cărora vom lupta cu toate puterile și de-acum înainte.

În privința aceasta este încă mult de făcut. Noua Constituție a țării, votată în împrejurări cari nu ne fac cinste, are din acest punct de vedere foarte multe scăderi și eliminarea acestora este o sfântă datorie a Ardealului nostru, o datorie impusă de memoria zilelor mărețe și de veci neuitate dela 1918. Pe noi, ca biserică, ne atinge cu deosebire schilodirea păcătoasă a principiului egalei îndreptățiri și deplinei parități profesionale, în locul căreia noua Constituție a adoptat concepția monstruoasă, și pentru noi atât de adânc jignitoare, a grupării cultelor înalte de rangul întâiu, de rangul al doilea și chiar de rangul a treilea, deosebiri cari absolut nu pot să fie admise într-o legiferare modernă.

Copleșiți de amintirea covârșitoare a acelor mari zile de praznic, facem deci azi un nou leământ al juruințelor noastre de atunci și pentru ea el să aibă aceeași putere, îl scaldăm în razele calde și luminoase ale însuflețirii curate, ce săpânește astăzi Ardealul întreg, și 'n chip particular biserica noastră română unită.

BLAJUL

— Din Ardealul dat uitării* —

Două sentimente mă încearcă deodată la începutul acestor rânduri: unul ce mă face să simt că vremea noastră de alergători după afaceri, și de frământări sbuciumate în lupta furioasă pentru o pâine mai bună, nu e prielnică poate ca să ocupe coloane de gazetă cu reverii sentimentale — și altul ce mă face să simt o sfială atunci când scot pe tapetul zilei setoase de senzații și noutăți valutare — Blajul muncii liniștite, și a celor ce nu-și afișează niciodată începuturile și sfârșiturile unei noi brazde săpate adânc în ogorul țării românești.

Și totuși o fac, pentru că am impresia că Blajul, care pe vremuri era lozinca plină de suflet a ardelenilor — e nedreptățit, și e uitat, parecă-i un juvaer trimis fără de vreme în sertarele unde se păstrează lucrurile vechi, urâte și lipsite de eleganța rafinată a zilelor noastre.

O mângâiere simt dela început că-și face loc și se întărește clipă cu clipă — convingerea, că juvaerul a ajuns pe mâini nepricepute, mâini de negustor îmbogățit — care nu vede valoarea aurului nefalsificat, vechiu și trainic, deși îl aruncă cu inimă ușoară între vechituri, până ce o mână caldă de pricepător fin va veni să scoată din nou juvaerul și să-l pună la locul de cinste, unde era pe vremea bunilor părinți cari știau să-l cinstească.

În vremuri de urgie Blajul era cetățuia, unde un mănunchiu de oameni săraci atunci, săraci și astăzi, dar pururea înfiorați de dragostea de neam — duceau lupta aprigă pentru luminarea miilor de vlăstare adunate din toate colțurile țării. Nu era lupta unilaterală a profesiei de dascăli, ce are datoria să execute un program analitic — ci era bătălia ce se încingea pas de pas pentru fiecare șir în românește și pentru fiecare oră, pe care stăpânirea ar fi vrut s'o destine învățaturii de alte lucruri decât cele românești.

Și a învins tenacitatea acestui mănunchiu de oameni, cari dădeau învățatură românească și pâine deodată copiilor, pe cari îi știau iubi cu inimă — căci cine din cari au stat vreodată pe băncile școlilor din Blaj nu-și aduc aminte de „tipăi” — acestea pâni în formă de cozonac împărțite gratuit, ce bucurau din zi în zi atâtea suflete. Internatele lor, gospodărite cum numai ei știu, cu elevi ce de multă sărăcie nu plăteau ani de zile — totdeauna trebuind să se mențină la starea pretinsă de faimoșii inspectori cari

* Sub titlul acesta a apărut pe pagina primă a numărului din 27 Noembrie c. al ziarului „Adevărul”, un articol, datorit dlui Tiberiu Vornic, care pune de nou în discuție chestia refacerii Blajului nostru. Ne simțim dator să dăm aici în întregime scrisul dlui Vornic, pentru că cititorii nostri să vadă, că strigătul nostru atât de des repetat după condiții de viață mai omenești, este împărțit cu multă căldură și simpatie și din partea altora.

căutau nod în papură — erau documente grăitoare de chiverniseală și de tragere de inimă. Nimic n'a putut face pe acești oameni să fie altfel de cum au fost, nici perspective strălucite, nici amenințări și nici mizerii. Căci mizerii au fost. Dacă stăpânirea s'a convins, că pe chestiuni de școală nu va putea împrăștiia mănunchiul de oameni de inimă, s'a îngrijit pe altă cale să sperie pe bieții dascăli români. Blajul a rămas comună rurală, Blajul în care trăiau cei mai săraci și mai uitați intelectuali români fără lumină, fără apă, înecat în praf și întuneric. Profesori și școlari deopotrivă munceau la lumina lămpilor de gaz, în intermese ca și acasă — iar apa era cărată ca'n celea mai primitive vreacuri, cu butoiul. Și totuși se muncia, și Blajul era elita intelectului ardelen și centrul cel mai puternic al românismului transcarpatin. O lume întreagă a ieșit din băncile lui roase și tocite de vremuri, generații după generații intrau și eșiau din Blajul cărții românești. Așa era atunci.

Și astăzi? Mă doare și mi-e rușine să scriu, că Blajul e aceeași pierdută comună rurală pe harta Mării Români, internatele mai sărace și mai învechite ca oricând, iar praful și întunericul mai massiv decât atunci. Căci atunci era nădejdea vremilor mai bune, era visul unor timpuri, când și Blajul va putea să întreacă în șirul târgușoarelor curate și tot amarul acelor vremuri era țesut cu bucuria acestor nădejdi. Dar astăzi, mucenieii cărții românești par mai săraci, mai bătrâni, și au cu toții un zâmbet dureros de, resemnat de buze. Nu strigă, nu cer nimic; cred că nu s'a auzit până azi glasul nerăbdător al cuiva — căci Blajul e școala răbdării românești. Aici se nădăjduiește și se resemnează, altceva nu cunosc acești oameni trăiți o viață întreagă în muncă tăcută, luptând în liniște cu greul vieții ce le sta în cale pas cu pas. Și astăzi în țara dorită și visată — vlăstarele atâtor sute de țărani, cari își trimit copiii la școlile Blajului în străle lor cinstite de acasă, azi nu mai au nici pâinea ce le-o da cu părintească dragoste vlădicia Blajului și azi își strică ochii la aceleași lămpi întunecoase de gaz, iar profesorii își poartă truditele și îmbătrânitele picioare prin același praf și același noroi ca altădată.

De ce? De ce a fost pedepsit acest Blaj, în care au răsărit atâtea miști luminate, atâția vlădici buni și darnici și atâția preoți și dascăli propovăduitori de lumină? De ce nu i-se dă acestui Blaj un ban din cei mulți ce se aruncă cu atâta nepăsare sub masca celor mai perfide și mai mincinoase lozinci de cruțare, de ce nu i-se dă să poată fi, nu în rând cu alte orașe, ei doar cu un pas mai bine decât a fost, ca să cunoască și el binecuvântarea țării românești?

Să nu împoarte pe nimeni cine a scris aceste rânduri. Un anonim ca oricare altul și-mi închipui că dacă n'ar fi uitarea și preocupările de fiecare zi — mulți, mulți ar fi scris aceleași

lucruri. Și s'ar fi adresat ca și mine întregii români, spunând că Blajul e amenințat să dispară acum — după ce decenii întregi a fost cetățuia cea mai întărită. Și ar fi cerut, ca această românie să pretindă dela acei pe cari o invoială secretă cu zeii i-au pus într'o noapte în fruntea țării, să suspende o singură clipă atenția cu care-și clădesc cetățuia partidului și clipa asta s'o dea cetățuiei întregului neam. Atâta lucru n'o să-i prăbușească, — iar Blajul, bătrân și obosit, le va mulțumi cu românească inimă. Dacă nu, va tăcea cum a tăcut atâta vreme și va continua să serie mai departe în mizerie și'n sărăcie cea mai bogată pagină a cărții românești, iar noi vom continua să rădem cu un ochiu și să plângem cu celalalt, ca și până acum.

Tiberiu Vornic.

Sibiul la Blaj. Concertul dat Dumineca trecută la noi în Blaj din partea Reuniunii de muzică din Sibiu — de care ne ocupăm la alt loc al acestui număr —, a prilejit în o parte a presei, aceea a partidului național, o seamă de comentarii, cari nu strică să fie relevate puțin.

Astfel, „Patria“ dela Cluj crede că vizita Sibiienilor la Blaj „e o dovadă, că în numele artei și a culturii naționale se pot face adevăratele înfrățiri, atât de dorite, apropierea dintre cele două centre culturale ale Ardealului, cam neglijate în ultima vreme“. Iar într'un alt număr are, sub titlul „O apropiere fericită“, un articol întreg, în care revenind asupra răcelii și chiar neînțelegerilor dintre Blaj și Sibiu, atribuie aceste raporturi puțin prietenești intrigilor lipsite de orice scrupul ale politicianismului liberal, care „a încercat și a reușit în parte să distrugă armonia dintre cele două biserici surori, fie prin părtinirea uneia față de alta, fie prin ridicarea la suprafață a unor personalități fără valoare, numai din simplul motiv, că urau Blajul — învinuit în mod ușuratic de crima regionalismului“. Amintindu-și apoi de situația destul de grea, în care se găsește neamul nostru și între noile hotare ale țării, iar de altă parte subliniind, că intriga liberală a dus până la cunoscutul „duel parlamentar al celor doi capi ai bisericilor surori“, se bucură din tot sufletul de această apropiere a Sibiului de Blaj, în care vede „începutul unei refaceri a solidarității ardelenesti“ și chiar „renașterea trecutului nostru glorios“.

Tot cam pe aceste urme merge și „Universul“ dlui Stelian Popescu, membru și el al partidului național, ziar care — prin ceva minune desigur — a ajuns să învrednicească și Blajul „cultural“ de binevoitoarea sa atenție. Ținut neapărat mai în surdină decât organul dela Cluj, „Universul“ vorbește în legătură cu concertul sibian de „un eveniment, a cărui importanță trebuie s'o subliniem, întru cât vizita corului dela Sibiu... la Blaj, nu poate fi privită ca oricare vizită întâmplătoare, căci Sibiul și Blajul sunt două centre călăuzitoare din punct de vedere religios și moral“. Iar pe urmă încheie astfel: „După aceasta, vor urma și alte întâlniri, cari vor stabili desigur o înțelegere de muncă rodnică pentru Ardeal“.

În sfârșit — ca să nu mai amintim și alte gazete — organul principal al partidului național „România“ din București, pilduind cu prezența dlor Maniu și Goldiș la concertul numit, spune fără nici un încunjur, că „Blajul românesc a dat mâna cu Sibiul românesc“ — exclamând, că „nu mai este deosebire de conștiință“.

Abstracție făcând dela această „gafă“, poate bine intenționată a „României“, restul intră perfect de bine în vederile noastre și am fi foarte bucuroși dacă frații dela Sibiu ar

putea să spună același lucru. Cât privește chestia solidarității politice a Ardealului, nu Blajul a fost care a spart-o și nu el a ținut să adâncească această spărtură prin adesiunea sa la politica meschină a celorce au provocat-o. Și dacă acum Sibiul vine la Blaj și dacă vizita aceasta poate să aibă vre-o semnificație politică, ce nu prea credem, ne-am bucura din tot sufletul de această apropiere. Și ne-am bucura mai ales pentru motivul, că făcându-se sincer această apropiere s'ar înlătură pe viitor „intrigile politicianismului“ păcătos, și atunci nici înalt Preasfințitul Sibiului, împreună cu ceilalți Preasfințiți ortodocși ai Ardealului, nu ar mai fi poate atât de neimpăcați cu ideea, că și biserica noastră română unită cu Roma are un drept de existență în țara aceasta.

Dar, firește, noi nu anticipăm nimica și aceste accente de bucurie condiționată nu înseamnă încă imnuri de slavă, fiindcă peste glasul organelor de partid menționate și peste orice dorință a oamenilor de bine, am vrea să auzim „Telegraful“ Sibiului, și — dacă numai se poate — chiar pe mitropolitul atât de răboinic până ieri, care-l inspiră.

Până atunci noi nu mai avem nimica de zis.

Un mic răspuns.

— Pentru d. Nicolae Iorga. —

În loc de a se bucura, că prin legăturile de credință ale bisericii noastre românești, cu cei ce nu se pot lăuda cu această obârșie, ca și prin ascendentul firesc pe care arhierii acestui biserici pot și trebuie să-l aibă în țara românească asupra celor de alt neam, are să câștige țara și neamul, d. N. Iorga se supără pentru participarea episcopilor noștri la o conferință comună cu ceilalți episcopi catolici ai țării. Și pentruca această supărare să aibă un temei plauzibil, dsa introduce articolul său „Rătăcirile continuă“ (din numărul dela 4 Noiembrie c. al „Neamului Românesc“) cu următoarea enunție principiară: „Dela crearea României întregite Biserica unită se depărtează tot mai mult de tradițiile ei, întâiu românești și apoi romane, întâiu naționale — zic toți, corifeii cu cari se poate mândri — și apoi apăsene, pentru a căuta să se confunde tot mai mult în catolicismul deplin“.

Or, lucrurile stau puțin altfel. Biserica noastră unită de după războiu nu este cu nimic mai romană decât înainte, și cu nici un dram nu este mai puțin românească decum a fost în trecut. A căuta să sprijinim aceasta cu dovezi concrete, într'o vreme când viața de orice clipă a acestei biserici repetă mereu același lucru, ar însemna să ducem apa la mare. Și apoi nici nu avem spațiul necesar pentru aceasta. Rămâne deci să vedem cari sunt probele contrare ale dlui N. Iorga.

Teza pe care o susține, se sprijină, spune dsa, „pe atâtea și atâtea fapte“, pe cari nu le numește, și în urmă pe „unul mai nou și hotărâtor“, acela despre care am adus vorba mai sus.

Că ce înțelege d. Iorga sub acele „fapte“ nenumite, nu știm anume. Dar de cumva e vorba de atitudinea bisericii noastre dela încoronare, dela jubileul șagunian, ori poate chiar dela discuția regimului cultelor din noua Constituție, coloanele acestei gazete, pe care ne place să credem, că le vede și dsa — măgar din vreme în vreme —, au justificat credem pe deplin mulțumitor, pentru orice om nepreocupat, motivele grave și inapelabile, cari ne-au îndemnat, din caz în caz, la faptele de cari este vorba. Nu găsim deci, că ar fi nevoie să mai insistăm asupra lor, cu atât mai vârtos că pare-că și d. N. Iorga numai în acesta din

urmă, „mai nou“, vede un fapt „hotărâtor“ pentru teza dsale.

Dar, mult mai puțin decât în celelalte, se găsește dovadă căutată de d. Iorga, în acesta din urmă. Participarea arhierilor noștri la conferențele comune cu episcopii de rital latin, ținute sub prezidiul Nunțului apostolic, contribuie tot atât de puțin la „confundarea bisericii noastre cu catolicismul deplin“, pe cât de puțin a contribuit aceeași participare cu episcopii maghiari de pe vremuri la confundarea lor cu aspirațiile bisericii noastre. Ce-i drept, proporția dintre noi nu este, mutatis mutandis, aceeași, dar în orice caz biserica română unită întrece binișor ca număr bisericile de rital latin, și mai considerând apoi, că aceste conferențe se țin de-acum în țara română, — este lipsit de orice temei să mai vezi în aceasta o primejdie pentru biserica noastră.

Episcopii maghiari de sub regimul ungar n'au fost desavuați niciodată pentru legăturile ce căutau să aibă cu biserica noastră, ci chiar din potrivă, și atunci ar fi poate bine să se înțeleagă, că atari legături nu trebuie combătute, ci mai curând sprijinite, fiindcă de pe urma lor țara și neamul nu pot decât să profite.

Și d. N. Iorga va înțelege aceasta.

Dr. Alexandru Rusu.

O carte tendențioasă. În vremece atâta lume înțelege să se descopere în fața Blajului nostru, solicitând, cum e mai nou cazul dlui Vornic, o soartă mai bună pentru această „așezare rurală“, se mai găsește și oameni, cari, deși semnează „foști“ sau „actuali inspectori școlari“, cred că pot să ignoreze — chiar în cărți de școală unde atât de potrivit s'ar putea, și ar trebui, să se pună la contribuție trecutul măreț al acestui focal al renașterii noastre naționale — Blajul nostru istoric.

Așa bunăoară, în cartea de geografie pentru clasa IV primară a domnilor Gr. Patriciu, I. Teodoru și I. I. Onu (ii culegem cursiv, ca să le fie rușinea mai mare!), carte tipărită anul acesta (ediția X.) și introdusă și la noi în Ardeal și în care despre Sibiu se spune, că acolo „este cea mai frumoasă biserică românească din Transilvania“, că acolo „stă mitropolitul român din Transilvania“ și că „în acest oraș sunt școli și așezăminte bune românești“, are despre Blaj doar atâta: „Blaj, Mediaș, au vii multe în împrejurimi“. Atât și nici un cuvânt mai mult!

Și atari cărți se aprobă din partea ministerului instrucțiunii! —

Din partea noastră propunem pe autori pentru cel mai mare premiu de geografie al Academiei, — rugând pe d. Bianu să țină seamă de dânsii.

Funeraliile

Prepozitului Simion Pop Mateiu.

Lăsând prin testament, ca nici un fel de draperie neagră să nu întunece camera mortuară în care va fi așezat, parecă și ceriul a ținut să se supună acestui ordin testamentar al venerabilului prelat, fiindcă ziua de Sâmbătă trecută, când i-sa făcut înmormântarea, a fost una din cele mai luminoase zile ale acestui sfârșit de Noemvrie. Ultimul drum până în cimiterul bisericii parohiale, până alături de marele său arhieriu Șuluț, lângă care a dorit să fie așezat, s'a făcut într'o zi cu mult soare, în cari zile atât de mult îi plăcea să iasă la aier.

Prohodul, săvârșit în catedrală, a fost slujit de frații săi capitulari în frunte cu mitropolitul Vasile. Panegiricul, care a relevat după cuviință meritele „celui mai nou fondator al Blajului“, a fost spus de păr. vicar al mitropoliei Dr. Izidor Marcu, viitorul prepozit. La întreg serviciul demn și impunător, la care au participat toate

olile, a cântat corul seminarului teologic de conducerea pâr. E. Hopârteanu.

A doua zi, Duminecă, s'a servit în catedrală din partea capitolului, un parastas solem, care au participat multe din rudenile reșatului.

Revistă bisericească.

„Gazete de Prague” anunță, că Monseiorul Pelegrinetti, nunțiu apostolic din Belgrad, a declarat presei că *concordatul iugoslav*, care se va încheia în curând, va acorda tuturor bisericilor catolice din această țară dreptul de-a se folosi în liturghie de limba slovească (glagolitică). Până acum acest drept îl aveau decât anumite părți ale Dalmației.

În 18 Noembrie c. s'a citit în Roma, cu solemnitate obișnuită, decretul papal prin care constată eroicitatea virtuților venerabilei *Bernadeta Soubirous*, fecioara din Massatille, căreia i-s'a arătat preasfânta Fecioară în grotă miraculoasă din Lourdes. Episcopul Tarbes și de Lourdes a dat din prilejul acesta o minunată pastorală, în care arătând virtuțile, de acum deplin confirmate, ale acestei fete glorioase a Franței, cere rugăciunile tuturor credincioșilor Madonei de Lourdes, pentru o cât mai grabnică beatificare și canonizare a Bernadetei.

Din activitatea mai recentă a reuniunii arhidiecezane de misiuni încreștăm următoarele momente: În 17—18 Noembrie c. s'au ținut *misiuni populare* în Cucerdea română (protopopiatul Iernot), în 24—6 Noembrie c. în Ciufudrot. Blaj), iar în zilele de 2—4 Decembrie vor ținea la Buia (protopopiatul Sibiuului). Pe de altă parte s'au ținut pâr. Dr. I. Coltor, iar acestea din urmă le va conduce pâr. Ștefan Șianu.

Tot în zilele de 2—4 Decembrie c. se vor ținea misiuni populare și în parohia Chend în județul Sălajului (eparhia Gherlei). Cu conducerea lor, *reuniunea eparhială de misiuni* a încredințat pe pâr. Dumitru Manu, profesor al Academiei de teologie din Gherla.

Ultimul număr (25 Noembrie c.) al ziarului „Gazeta Jiului” are un raport mai lung spre două praznice bisericești din Valea Jiului. La 11 Noembrie c. s'a binecuvântat cu mare solemnitate biserica radical renovată din Căpâlneni, iar la sfântii arhangheli s'a sfințit clopotul (în valoare de 60,000 Lei) din Peșenișii părintelui Dr. R. Miocu. Ambele serbări au avut vrednicia și spiritul de jertfă al credincioșilor noștri din părțile acelea.

Din ultima șezătoare literară artistică organizată de „Asociația catolicilor din Bucovina” la „Tomis”, remarcăm conferința dlui prof. I. Frolo despre „Rolul presei în societatea modernă”. — Nu știm dacă această conferință se va publica ori nu în întregime, dar credem că măcar părțile ei mai însemnate ar putea să fie cunoscute în cercuri mai largi.

În zilele de 23—4 Noembrie c. s'a ținut în Cluj, sub prezidiul superintendentului Carol Gy, *adunarea generală a confesiunii reșimate*, în care punându-se în discuție situația bisericilor confesionale atât de grav primejduite în noile ordonanțe ministeriale, s'a hotărât, împotriva măsurilor lipsite de temei legal guvernului să se protesteze cu ultima energie la purtătorii Coroanei. Cu acest prilej constatat și aceea, că în ultimul deceniu formații au crescut cu 30,000 suflete și că

numărul nașterilor ilegale este de 12 la sută. Dintre cele 3800 de căsătorii din ultimul an, un sfert sunt căsătorii mestecate, în cea mai mare parte cu credincioși ai bisericii ortodoxe.

Gazetele anunță, că o *delegație a bisericii ortodoxe rusești*, în frunte cu mitropolitul Beniamin și arhiepiscopul Serafim, va sosi în curând în România, spre a expune aici situația în care se găsește biserica Rusiei sovietice. Dela București, e vorba să treacă la Belgrad și Atena, având gândul să propună transferarea patriarhatului ecumenic dela Constantinopol la Moscova. — O să mai vedem și aceasta?

Adresându-se către peregrinii din Milano, sf. Părinte al Romei a ținut de curând o minunată cuvântare despre importanța presei bune, din care sperăm să putem reține în numărul proximității câteva părți mai însemnate.

Știri mărunte.

Ajutoare pentru deficienți, văduve și orfani. Săptămâna trecută a sosit la oficiul arhidiecezan conspectul ajutoarelor acordate de stat pentru preoții deficienți (câte 1000 Lei), văduvele (câte 750 Lei) și orfanii de preot (câte 600 Lei). Ajutoarele acestea privesc anul 1923 și pe cât știm se și pot ridica pe calea obișnuită dela Administrația centrală capitulară.

Directorul fundației șuluțiane, compus din membrii capitolului mitropolitan și cei mai aleși mireni ai bisericii noastre, și-a ținut anul acesta ședințele în 26—7 Noembrie c. Au participat, sub prezidiul mitropolitului, toți membrii capitulari, iar dintre mireni dd. Ștefan C. Pop, Ioan Bianu, Vasile Toșa și Gavrilă Tripon. A participat și d. Dr. Zaharie Boila, ca avocat arhidiecezan. Dintre hotărârile de acum ale directoriului acestei fundații, remarcăm următoarele două: 1. Să se publice concurs pentru o monografie asupra marelui fondator — care se va scoate apoi și în ediție populară. 2. Bursele și pensiile date din această fundație să fie întregite cu ajutoare extraordinare până la mărimea de 24 ori a sumelor originale. — Tot aici amintim că în dimineața zilei de 27 Noembrie c. parohul Blajului a servit în biserica parohială un parastas pentru odihna sf. ericului arhieru Alexandru, la care a participat întreg directoriul.

Locale Măine, Dumineca săptămânei a noua după Înălțarea sf. Cruci, va predica în catedrală Reverendul Grigorie Teșca, arhivar consistorial, iar Marți, Intrarea în biserică, Reverendul Dr. Coriolan Suciu, profesor al liceului de băeți.

— Concertul dat Dumineca trecută din partea Reuniunii române de muzică din Sibiu a fost un eveniment artistic de primă importanță. Alături de o întreagă serie de cântece populare, armonizate de compozitori ca A. Bona, I. Popovici, N. Oancea și I. Vidu, corul sibiian ne-a dat și minunata baladă populară „Mănăstirea Argesului”, din care regretatul măiestru blăjan Iacob Mureșianu a făcut o adevărată capodoperă muzicală. Admirabila execuție a tuturor punctelor programului, cu nuanțările atât de delicate, cu minunatele triluri și cu puternicul ansamblu coral și orchestral, din partea centrală a baladei, fac o cinstă deosebită dirigentului Oancea, tuturor solistilor și întregului cor. Cuvintele de mulțumită ale părintelui mitropolit Vasile, care a subliniat idealismul și spiritul de jertfă ce transpiră din toate străduințele culturale și artistice, mai vechi și mai nou, ale neamului nostru, au întregit foarte bine armonia acestei serbări artistice, la care a participat Blajul întreg

și o frumoasă cunună de oaspeți, dintre cari amintim pe dd. Iuliu Maniu, Vasile Goldiș și Ștefan C. Pop. — După concert a urmat o petrecere animată, care a ținut până'n zori.

— Miercurea trecută s'a ținut din partea Dlui I. Bianu, membru al Academiei și profesor universitar în București, o conferință despre spiritul eminent național al vechiului Blaj, care trebuie să animeze toate străduințele viitoare ale neamului nostru. Intelectualii și elevii cari au participat i-au mulțumit pentru frumoasele îndemnuri cu bogate aplause.

— Din prilejul aniversării marelui adunări naționale dela Alba-Iulia, onorată și din partea guvernului, care a dispus ca ea să fie sărbătorită pretutindeni cu fastul cuvenit, Blajul aranjează azi frumoase serbări culturale, asupra cărora vom reveni în numărul proximității.

Agatha Bărsescu la Blaj. Celebra tragediană, care prin creațiile sale Hero, Esteră, Iulia, Medea, Antigona, Sapho ș. a. a înscris adevărate pagini de glorie în istoria teatrului mondial și care cu dreptul se poate socoti ca cea mai puternică personalitate a scenei românești, Agatha Bărsescu vine mâine la Blaj, pentru a ne ridica cu puterea talentului său la acele înălțimi, unde prin jocul său artistic a știut să ridice capitale mari ale lumii. Va sta o singură seară la noi, jucând „Sapho”, una din primele piese, pe care a jucat-o în limba română. Reprezentația va avea loc în sala de gimnastică a liceului și se va începe la orele 9 seara.

Mulțumită publică. Ni-se cere publicarea următoarelor știri: „Văduva preoteasă dna Marița I. Dragoș n. Pușcariu a donat mai nou bisericii noastre din Santejude (eparhia Gherlei) un clopot și o Evanghelie în valoare de aproape 70,000 Lei. Pentru aceste noi binefaceri reprezentanța parohială îi exprimă mulțumirile sale sincere. — Preot Ioan Fodora.”

Reuniunea Femeilor române gr.-cat. din Blaj invită pe membrele sale la Adunarea generală ordinară care se va ține în ziua de 19 Decembrie 1923 (Sărbătoarea Sf. Nicolae), la ora 4 după masă, în sala de gimnastică a liceului de băeți. — Elisa Bodocan, presidentă; A. Lupeanu, secretar.

† **Pâr. George Pop**, parohul din Băița, (eparhia Orășii), s'a stins la 12 Octombrie, în anul 71 al vieții și 45 al preoției sale. — Odihnească în pace!

Telefonul „Unirii.”

Dr. M. Gherla. Am primit scrisoarea și dorim cu bunele DV. intenții să fie încununată cât mai curând cu izbândă deplină. Exemplarele cerute vi-s'au trimis din toți numerii. Prețul lor e indicat în fruntea foii. — Partea ce mai restează încă e culeasă, dar a trebuit să rămână afară din acest număr.

Dr. R. Cluj. Găsim și noi, că la funeraliile pomene, protopopul localnic trebuia neapărat să dea întâietate celui ce reprezintă acolo pe șeful bisericii și asta mai ales când acest reprezentant era și altfel superior în rang bisericesc. Atitudinea sa atât de supărătoare pentru trimisul Blajului, este, după toate codurile, și o vătămare adusă trinității și astfel nu-i eschis ca ea să aibă și alte urmări decât indignarea Dvoastră. Iertat ca așa, te pomenești că omul își va permite ca mâine să încerce a talona și pe însuși capul bisericii.

C. Mălașiu. Am trimis oferta proprietarului și îndatăce ne va răspunde, o să vă avizăm. Și până atunci dați-ne Vă rugăm adresa completă, cu indicarea oficiului postal și al județului.

S. Orăștie. Acum nu s'a putut. În numărul viitor vom avea poate mai mult loc și atunci vom reține a o parte din celea trimise.

M. Șard. Pentru numărul acesta a sosit târziu. Vom da-o în numărul viitor.

M. Beiuș. Mai aveți pe anul acesta o restanță de 9 Lei.

Cum ne curățim sângele și ne întărim trupul

Broșura interesantă și instructivă, care nu trebuie să lipsească din nici o casă, cereți-o gratuit contra 1 leu în mărci postale pentru porto Adresați Farmacia VOREL din Piatra-N

„Petroșani”. Soc. a. p. exploatarea minelor de cărbuni

Nr. 4182/923.

Concurs

Direcția minelor din Vulcan a Societății an. române pentru exploatarea de cărbuni „Petroșani” publică concurs pentru ocuparea a

5 posturi de învățători

3 pentru școala primară din Vulcan și 2 pentru cea din Aminoasa.

Cererile însoțite de diploma de învățător, actul nașterii și atestatele de serviciu să se înainteze direcțiunii susnumite cel mai târziu până în 15 Decembrie 1923.

Cei numiți vor fi salariați ca învățătorii de stat rurali, primind la această leafă un adaus de 20%, locuință, iluminat, încălzit gratuit și alimente cu un preț foarte redus.

La școala primară din Aminoasa unul dintre cele două posturi vacante este a-se ocupa la secția maghiară.

(92) 1-3

Direcțiunea.

Tuberculoșii

folosesc cu cel mai bun rezultat

„SIROL”

preparatul patentat al lui Dr. Biró.

— Un flacon Lei 40 —

Se poate avea la FARMACIA DR. BIRÓ, Cluj, Piața Unirii 6.

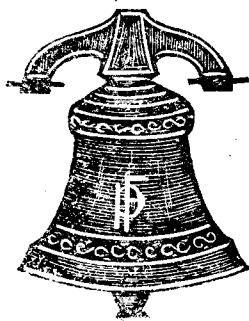
— precum și la toate farmaciile mai mari din provincie.

(85) 3-12

Oricine ne trimite adresa corectă poate avea în cinste — românește ori ungurește — broșura: „Cum să ne apărăm de tuberculoză”.

CLOPOTE

Și obiecte bisericesti fără bani,

garantate pentru 50 ani

găsiți numai la:

prima fabrică

de clopote din

România mare

Frații D. W. Popescu & Comp.

Strada Ioan Maiorescu Nr. 9.

BUCUREȘTI. (70) 11-52

Furnizorii Curții Regale și al sfințelor mitropolii, episcopii și biserici din România : : : : mânia întregă. : : : :

Casă de vânzare.

Casa din Blaj, Str. Simion Bărnuțiu nr. 109, cu intravilan de peste o jumătate jug. se vinde din mână liberă. Informații la

Redacția „Unirea”.

(98) 1-3

La o vie mare.

În județul Prahova, proprietar catolic caută

Un îngrijitor pentru vite și curte —

O femeie sau fată harnică pentru serviciu în casă și — Un cioban ajutor, de angajat imediat fiecare în parte, sau mai bine cu toții formând o familie.

Afară de hrană și sâmbrie, ar mai putea avea și pământ de cultură.

Adresa, pretențiile și recomandarea preotului sau învățătorului localnic sunt a se trimite la „UNIREA” Blaj. (91) 2-3

VASILE HOZA

SIBIU, PIATA HUET Nr. 6.

(fost Grand magazin).

Pe lângă tot felul de articole aparținătoare branșei de manufactură pentru bărbați femei, copii, mărfuri de toamnă, barchetură bazmale de lână, steteră cu flori pentru căp-tușeală, lîngerii și mărfuri mărunte, se găsesc

Odăjdii bisericesti și prapori

din cele mai bune materii elvețiene în toate culorile potrivite rânduelii bisericii noastre

Prețuri foarte convenabile.

(88) 3-3

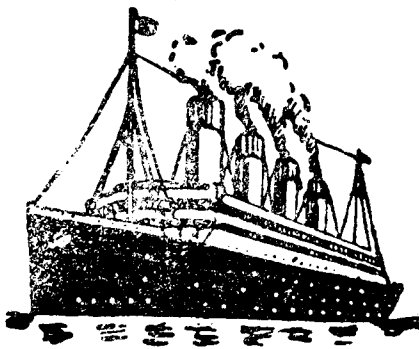
THE ROYAL MAIL LINE

Spre Canada și New-York pleacă vaporul „CHIO” în 7 Februarie 1924, iar vaporul „ORDUNA”, în 29 Februarie 1924.

Ambele vapoare pleacă din SOUTHAMPTON și CHERBOURG, ancorând în portul HALIFAX (N. S.)

Cea mai veche societate de navigație.

Fondată în anul 1839. Călătorie comodă.

New-York, Canada, Brazilia, Argentina, Cuba și Mexic etc.

În fiecare săptămână pornește vapor din

☛ **Hamburg, Cherbourg și La-Rochelle** ☛

Pentru orice fel de deslușiri, vizarea pașaportului și alte formalități să ne adresăm la

COMPANIA „TRANZIT”

(81) 7-50

București, Calea Griviței Nr. 153 și la filiala Timișoara, „Hotel Coroana”.

Banii trimiși din America prin noi se pot avea în timp de 8 zile.

BANCA CENTRALA

PENTRU INDUSTRIE ȘI COMERȚ S. A. IN CLUJ.

Capital: Lei 50.000.000 — 18.000.000 — Lei Rezerve.

Depuneri pe libel Lei 25.000.000 — în trei ani

Banca Centrală, Filiala—Alba-Iulia,
Banca Centrală, Filiala—Arad,
Banca Centrală, Filiala—Bistrița,
Banca Centrală, Filiala—Hațeg
Banca Centrală, Filiala—Oradea-mare,
Banca Centrală, Filiala—Sibiu,
Banca Centrală, Filiala—Turda,

primesc și fructifică totdeauna mai favorabil**DEPUNERILE**

pe LIBEL și în CONT-CURRENT

și plătesc darea câtră stat din al său.

Depunerile la vedere le fructifică cu 5 1/2 % netto.

Depunerile pe termen fix de 1/2 an cu 6 % — 7 % netto.

Depunerile pe timp mai lung și în sume mai mari, apoi fonduri comunale, bisericesti, școlare, etc., fructifică în condițiuni speciale.

Adresați-Vă la BANCA CENTRALĂ, SECȚIA AMERICANĂ, în Cluj și la Filialele sale cu: Dollari, cecuri, drafturi și cu asigurate americane.

Serviciu prompt și culant. — Corespondență în toate limbile.

— Cumpărați acțiunile dela Banca Centrală din Cluj.

(90) 4-6